

תוכן עניינים

שער א': חוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 - החוק - דברי הסבר	
וההלכה הפסוקה	1
פרק א': כללי	1
1. טעמים עיקריים לקיומו של עקרון ההתיישנות	1
2. התיישנות פסקי-דין	2
3. מהו היחס בין התיישנות עילה לבין התיישנותו של פסק-דין?	2
4. זכות הגישה לערכאות	2
5. האם ניהול משא-ומתן מאריך את תקופת ההתיישנות	4
6. המועד לבירור טענת ההתיישנות	4
7. כתב תביעה מתוקן וטענת התיישנות	6
8. ידיעתו של בעל תפקיד לעניין העלאת טענת התיישנות	7
פרק ב': "בית-משפט", "תובענה" ו"מקרקעין" - סעיף 1 לחוק	15
1. הדין	15
2. "בית-משפט"	15
3. "תובענה"	15
3.1 כללי	15
3.2 בקשה למתן הוראות על-ידי בעל תפקיד	16
3.3 הליך למימוש משכון	16
3.4 חוב לדמי ביטוח	16
3.5 מבחן "אופי הסעד" ומבחן "אופי העילה"	17
4. "מקרקעין"	18
4.1 אפיו של העניין נקבע על-פי תוכן כתב התביעה	18
4.2 "תביעה במקרקעין" - הגדרה רחבה מזו שבחוק המקרקעין	18
4.3 הליכים לאכיפת הזכות, המתנהלים בפני גוף שלטוני אף שאינו רשות שיפוטית, עשויים להיכלל בנסיבות מסוימות בגדרי "תביעה"	20
4.4 "תביעה לקיום זכות" - שתי החלופות - מצמצמת ומרחיבה	20
4.5 דיירות מוגנת נכנסת בגדרי הגדרת המונח "מקרקעין"	23
4.6 תביעת פינוי בעילה של שינויים במושכר ותוספות בניה	23
4.7 תובענה לביצוע בעין (כיום תובענה לאכיפה)	23
4.8 תביעה לאכיפתו או לביטולו של חוזה שעניינו זכויות במקרקעין	23
4.9 תביעה לדמי שימוש - איננה תביעה במקרקעין לצורכי חוק	23
ההתיישנות	24

4.10 הגדרת מקרקעין כוללת אף זכויות אובליגטוריות	
במקרקעין	24
4.11 בקשה לקביעת דמי שכירות איננה "תביעה במקרקעין" לצורכי	
החוק	24
4.12 תביעה לסעד כספי - איננה תביעה במקרקעין	25
4.13 זכות שכירות - רשות המקרקעין	25
5. ההלכה הפסוקה	25
פרק ג': תביעה לקיום זכות - סעיף 2 לחוק	29
1. הדין	29
2. כללי	29
3. הבחנה בין המסלול האזרחי למסלול המינהלי	31
4. ההלכה הפסוקה	31
פרק ד': הזמן לטענת התיישנות - סעיף 3 לחוק	35
1. מבוא	35
2. סדר הדברים הראוי בעת העלאת טענת התיישנות	38
3. מהם המקרים בהם ייחשב בעל דין כמי שויתר על טענת	
ההתיישנות?	39
4. כתב טענות מתוקן	40
5. בקשה לפטור מתשלום אגרה	41
6. כתב תשובה לתביעה שכנגד	42
7. בקשה לסילוק התביעה על-הסף	43
8. עיקול זמני	44
9. גילוי מסמכים	45
10. בקשה לעיכוב הליכים	46
11. התנגדות לביצוע שטר	46
12. בקשה להארכת מועד	46
13. בקשה לביטול פסק-דין	47
14. בקשה לדחיית מועד דיון	47
15. היעדר הופעה	48
16. סיכומים	48
17. פיצול סעדים כמעצור למרוץ ההתיישנות	49
18. ההלכה הפסוקה	50
19. טענה בדבר אי-העלאת טענת התיישנות ב"הזדמנות הראשונה"	53
20. "ההזדמנות הראשונה" - סיכום	54
פרק ה': תביעה שכנגד וקיזוז - סעיף 4 לחוק	55
1. כללי	55
2. משמעותו של הסעיף	56
3. ההלכה הפסוקה	56
פרק ו': הזמן להתיישנות - סעיף 5 לחוק	69

69	1. כללי
69	1.1 תביעה במקרקעין
70	1.2 תביעה ב"שאינו מקרקעין"
73	2. הולדה בעוולה
	3. התכתבות עם העירייה אינה מאריכה את תחילת תקופת ההתיישנות
75	4. תחילת מירוץ ההתיישנות מיום תשובת העירייה הסופית
77	פרק ז': תחילת ההתיישנות - סעיף 6 לחוק
77	1. הדין
77	2. כללי
79	3. "הרחבת" גבולותיה של "עילת התובענה"
79	4. גיבושה של עילה בתחום החוזים
80	5. ניסוח כתב התביעה - רכיבים עובדתיים
80	6. עילת התביעה צמחה ביום הצגת הדרישה של הבנק
81	7. עילת התביעה לעניין "אגרת בניה"
81	8. יום הנפקת החשבוניות בתביעה כספית
81	9. מועד בו הוסכם על גובה החוב
81	10. תביעת השבה עקב גילוי מעשי מרמה
82	11. ההלכה הפסוקה
	פרק ח': השעיית מרוץ תקופת ההתיישנות עקב התנהגות פסולה של הנתבע - סעיף 7 לחוק
87	1. הדין
87	2. כללי
88	3. ההבדל בין סעיף 7 לחוק לבין סעיף 8 לחוק
94	4. היחס בין סעיף 7 לחוק לסעיף 8 לחוק - דין ישן והדין החדש
104	5. תנאי-סף להפעלת סעיף 7 לחוק
104	6. ההלכה הפסוקה
111	פרק ט': התיישנות שלא מדעת - סעיף 8 לחוק
111	1. הדין
111	2. כללי
	3. הטוען לתחולת החריג אינו מחוייב להעלות טענה זו בכתב התביעה, אלא בכתב התשובה
117	4. ההלכה הפסוקה
131	פרק י': הודאה בקיום זכות - סעיף 9 לחוק
131	1. הדין
131	2. כללי
132	3. הכרה מפורשת בזכות
132	4. בדיקת ראיות חיצוניות למהותו של המסמך
132	5. מכתבים

133.....	6. בקשה לפטור או הנחה
133.....	7. הצעת פשרה או משא-ומתן
133.....	8. קבלת מכתבי דרישה ו"שתיקה"
133.....	9. מסמכים ו"אמירות"
134.....	10. ההלכה הפסוקה
145.....	פרק י"א: קטינות - סעיף 10 לחוק
145.....	1. הדין
145.....	2. כללי
146.....	3. השעיית מרוץ ההתיישנות גם אם היה בידי אפוטרופסיו לתבוע
146.....	4. היחס בין הוראת סעיף 10 להוראת סעיף 31 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981
146.....	5. שיוויוניות הקטין
147.....	6. הגשת תביעה כאפוטרופסים בשם הקטין
148.....	7. עילת "חיים בעולה"
148.....	8. על האבחנה בין "חיים בעולה" לבין "הולדה בעולה"
182.....	9. ההלכה הפסוקה
185.....	פרק י"ב: ליקוי נפשי או שכלי - סעיף 11 לחוק
185.....	1. הדין
188.....	2. אבחנה בין עורך-דין לבין האפוטרופוס
189.....	3. רק היעדר מסוגלות לטפל בענייניו
191.....	4. ההלכה הפסוקה
197.....	פרק י"ג: יחסי אפוטרופסות - סעיף 12 לחוק
201.....	פרק י"ד: נישואין - סעיף 13 לחוק
205.....	פרק ט"ו: שהות מחוץ לישראל - סעיף 14 לחוק
217.....	פרק ט"ז: תובענה שנדחתה - סעיף 15 לחוק
217.....	1. כללי
217.....	2. "נדחתה"
219.....	3. התנאים המצטברים להחלת הסעיף
220.....	4. הליך טורדני - מחיקה מחמת טעות או מחדל
222.....	5. זהות בעלי הדין
222.....	6. התקופה שאין להביא במניין הימים
225.....	7. "חקירה" איננה הליך משפטי ואין להחיל את סעיף 15 לחוק
225.....	8. "נדחתה" כולל בחובו גם מצבים בהם התובענה "הופסקה" או "נמחקה"
225.....	9. הלכה למעשה
233.....	פרק י"ז: תקופת ההתיישנות לאחר עיכוב - סעיף 16 לחוק
239.....	פרק י"ח: סגירת בית-משפט - סעיף 17 לחוק
243.....	פרק י"ט: תסיבת הזכות אינה משפיעה - סעיף 18 לחוק
243.....	1. הדין

243	2. כללי
243	3. מיהו "חליף"
244	4. תסיבת זכות מכוח ירושה
244	5. תסיבת אשם תורם
245	6. זכות התחלוף של המוסד לביטוח לאומי
245	7. העברת בעלות בנכס
245	8. זיקת הנאה - שימוש מצטבר
245	9. הפקעה - היחס בין סעיף 18 לחוק ההתיישנות להילכת "ארידור"
246	10. ההלכה הפסוקה
247	פרק כ': תביעה בשל תקיפה מינית או התעללות - תביעה נגד מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירת התעללות בקטין או בעבירת מין - סעיפים 18א ו-18ב לחוק
259	1. הדין
259	2. מהותו של תיקון מס' 4 - ההסדרים המיוחדים
260	3. על ההסדרים המיוחדים נשוא סעיף 18א לחוק
263	4. אין להחיל את הסדר הארכת תקופת ההתיישנות על צדדים אשר אינם נמנים על המעגל הפנימי של הפגיעה המינית
265	5. מעשה רשויות אינו בבחינת "התעללות"
269	6. ההלכה הפסוקה
272	פרק כ"א: תקופת התיישנות מוסכמת - סעיף 19 לחוק
273	1. כללי
273	2. אין תוקף לתניה שבתוך הסכם אחד
273	3. סיכום
274	4. ההלכה הפסוקה
281	פרק כ"ב: הזכות ליפגע משיעבוד - סעיף 20 לחוק
281	1. כללי
282	2. חובות בהליך מינהלי
282	3. יחסי מבטח-מבוטח
282	4. הליכי גביה מינהליים
283	5. אבחנה בין שיעבוד רשום לשיעבוד לא רשום
287	6. ההלכה הפסוקה
291	פרק כ"ג: התיישנות פסק-דין - סעיף 21 לחוק
291	1. כללי
294	2. מועד אישור פסק בורר הוא הנתון לתחילת מניין ההתיישנות
294	3. הליכי גביה
294	4. כוונת המחוקק היתה שפשיטת רגל לא תיחשב עילה להפסקת מניין תקופת ההתיישנות
295	5. ההלכה הפסוקה

301	פרק כ"ד: עניינים שונים - סעיפים 22 עד 27 לחוק
301	1. הדין
302	2. סעיף 78 לחוק הקרקעות העותמני
305	פרק כ"ה: דין המדינה - סעיף 28 לחוק
307	שער ב': התיישנות במקרקעין - סוגיות שונות
307	פרק א': הזמן להתיישנות - סעיף 5 לחוק
307	1. הדין
307	2. כללי
	3. השאלה אם יש לסווג תביעה כ"תביעה במקרקעין", כמובנה בחוק ההתיישנות, אם לאו, תוכרע, איפוא, על-פי: תוכן התביעה ומהותה
311	4. כיצד תיעשה ההבחנה באם התביעה אכן תביעה במקרקעין היא?
311	5. תקופת ההתיישנות במקרקעין
313	פרק ב': התיישנות מכוח חזקה נוגדת והתיישנות מנחילה
315	1. תיישנות מנחילה
315	2. התיישנות מכוח חזקה נוגדת
317	3. ההלכה הפסוקה
321	שער ג': התיישנות בנזיקין
321	פרק א': כללי
325	פרק ב': כלל הגילוי המאוחר בעוולות שיסוד מיסודותיהן הוא נזק
329	פרק ג': מטרות דיני ההתיישנות בנזיקין
331	פרק ד': תחילת מועד ההתיישנות - בעיות והצעת פתרון
341	פרק ה': מבחנים לחישוב יום אירוע הנזק
341	1. כללי
342	2. מבחני הנזק
	פרק ו': סיום תקופת ההתיישנות - סעיף 89(2) לפקודת הנזיקין למול סעיף 8 לחוק ההתיישנות
347	פרק ז': תביעת שיפוי כפתרון פרוצידוראלי לבעיית ההתיישנות
357	פרק ח': קיומו של נזק וטענת התיישנות
359	פרק ט': הקשר הסיבתי וטענת ההתיישנות
361	פרק י': ההלכה הפסוקה
363	שער ד': התיישנות בראי פקודת השטרות
371	פרק א': התיישנותן של תובענות - כללי
371	פרק ב': הוראות פקודת השטרות הן בבחינת "דין מיוחד" וגוברות על הוראות חוק ההתיישנות
373	פרק ג': תביעה המבוססת על העילה החוזית
375	פרק ד': תקופת התיישנות שונות לקבוצות שונות

381	פרק ה': שטר חוב - חלות סעיף 96(ב) לפקודה
383	פרק ו': אימתי יש להעלות את טענת ההתיישנות
	פרק ז': ביעור תיק ההוצאה לפועל וטענת התיישנות ונטל ההוכחה הרובץ על התובע
387	פרק ח': תחילת ההתיישנות והתיישנות שלא מדעת - סעיפים 6 ו-8 לחוק ההתיישנות
389	פרק ט': סיחור שיק אינו מתחיל מחדש את מרוץ ההתיישנות
391	פרק י': ויתור על תקופת ההתיישנות
393	פרק י"א: היעדר תאריך אינו מבטל את דין ההתיישנות
395	פרק י"ב: אי-ידיעה של מועדים - מתן רשות להתגונן
397	פרק י"ג: מקום בו הצדדים קבעו כי החיוב יקויים "עם דרישה"
399	פרק י"ד: המועד להתחלת מירוץ ההתיישנות בשטר לביטחון
401	פרק ט"ו: היחס בין סעיף 19 לפקודה (מסמך לא שלם או חתימה על החלק) וסעיף 96 לפקודה
403	פרק ט"ז: הודאת בעל דין וטענת התיישנות
405	פרק י"ז: מקום בו הצדדים קבעו כי החיוב יקויים עם דרישה
409	פרק י"ח: המועד להתחלת מירוץ ההתיישנות בשטר לביטחון
411	פרק י"ט: הודאת בעל דין וטענת התיישנות
413	פרק כ': ההלכה הפסוקה
417	שער ה': שיהוי במשפט הפרטי והציבורי והפרטי - הגדרה ומהות
419	פרק א': מבוא
421	פרק ב': דיני השתק
421	1. כללי
422	2. השתק שבהבטחה
423	3. השתק שיפוטי
	פרק ג': הסדרים המגבילים הגשת הליך משפטי בזמן: שיהוי, התיישנות ומה שביניהם
425	פרק ד': השיהוי בדין האזרחי
431	1. כללי
432	2. התנאים להחלת השיהוי בדין האזרחי
432	2.1 זניחת זכות התביעה על-ידי התובע
432	2.2 או שינוי מצב לרעה
432	2.3 תנאי חלופי שלישי - שיהוי עקב חוסר תום-לב
433	3. שיקול-דעת בקבלת טענת השיהוי בדין האזרחי
433	3.1 כללי
433	3.2 שיהוי הנטען במסגרת תקופת ההתיישנות
435	פרק ה': השיהוי במשפט הציבורי
435	1. אבחנה בין השיהוי הפרטי לציבורי

435.....	2. איזון בין שלושת היסודות.....
436.....	3. סיכום.....
437.....	פרק ו': עיקרון השיהוי במשפט האזרחי.....
437.....	1. מבוא.....
437.....	2. שיהוי - הסדר מיוחד - סעיף 27 לחוק ההתיישנות.....
439.....	פרק ז': התיישנות ושיהוי.....
439.....	1. התיישנות ונזק ראיתי.....
440.....	2. שיהוי ונזק ראיתי.....
441.....	3. הגשת תביעה בחלוף חמש שנים.....
441.....	4. שיהוי בהגשת תביעה - עילת תביעה קמה במועד הפרישה - דחיית טענת נזק ראיתי.....
442.....	5. שיהוי - התיישנות וגילוי חשבונות.....
447.....	פרק ח': דוגמאות ותקדימים.....
447.....	1. כלל הגילוי המאוחר אינו חל בנסיבות המקרה.....
448.....	2. התביעה אינה לוקה בשיהוי, טענה שתתקבל במשפט האזרחי רק במקרים חריגים.....
450.....	3. מירוץ ההתיישנות יחל כאשר הנאמן כופר בנאמנותו או מפר את חובותיו, ומביא את דבר ההפרה לידיעת הנהנה.....
451.....	4. התנאים לשימוש בטענת השיהוי.....
453.....	5. רק במקרים חריגים תתקבל טענת שיהוי בטרם חלפה תקופת ההתיישנות.....
455.....	6. השבת טיוטות מסמכים - דוקטרינת השיהוי - אי-הוכחת תנאים להקמת עילה לטענת שיהוי.....
456.....	7. השיהוי האובייקטיבי - אינו נמדד ביחידות זמן סטריליות אלא ביחידות של פעילות, התקדמות ואיזון האינטרסים של הצדדים המעורבים.....
458.....	8. טענת שיהוי שהופניתה נגד הרשות הינה למעשה טענה בדבר פגם בפעולת המינהל.....
460.....	9. מתי ניתן לדחות תביעה מחמת שיהוי למרות שהוגשה בתוך תקופת ההתיישנות.....
463.....	שער ו': התיישנות עבירות ועונשים - סעיפים 9 ו-10 לחוק לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.....
463.....	פרק א': התיישנות עבירות - סעיף 9 לחוק.....
463.....	1. כללי.....
467.....	2. קטיעת מירוץ ההתיישנות.....
467.....	2.1 כללי.....
469.....	2.2 "חקירה על-פי חיקוק".....
472.....	2.3 האם סעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי חל על עבירות קנס?.....
476.....	2.4 על עקרון המניעות לפעול.....

478	2.5 התליית הליכים - סעיף 94 לחוק סדר הדין הפלילי - הסגרה....
483	2.6 נטל ההוכחה רובץ על התביעה להוכיח שהתביעה לא התיישנה.....
484	3. על התיישנות עבירות מין במשפחה.....
487	4. התיישנות עבירת שרשרת ועבירה נמשכת.....
489	5. התיישנות עבירות משמעותיות - חוק לשכת עורכי-הדין.....
490	6. התיישנות עבירות מינהליות.....
492	7. מועד העלאת טענת ההתיישנות.....
492	8. התיישנות עבירת חוץ.....
494	9. העבירות מושא התלונה התיישנו עוד לפני מועד הגשת התלונה.....
497	פרק ב': התיישנות עונשים - סעיף 10 לחוק
497	1. כללי.....
498	2. סעיף 10 חל גם על עונש שהוא מאסר על-תנאי.....
500	3. עבירות תעבורה - פסילה - הוראות מיוחדות ואין תחולה לסעיף 10 לחסד"פ.....
505	שער ז': חוק חוזה ביטוח התשמ"א-1981 - התיישנות
505	פרק א': התיישנות - סעיף 31 לחוק
507	פרק ב': פרשנות לשונית
509	פרק ג': יסודות ההתיישנות הדיונית
513	פרק ד': התיישנות תביעת ביטוח
519	פרק ה': פרשנות של סעיף 31 לחוק - "תביעה לתגמולי ביטוח"
521	פרק ו': פרשנות המילים "לאחר שקרה מקרה הביטוח"
523	פרק ז': פירוש המונח "תביעה לתגמולי ביטוח"
525	פרק ח': מועד העלאת טענת ההתיישנות
531	פרק ט': אי-המצאת מסמך רלוונטי מביאה למסקנה כי אילו היה מומצא המסמך, זה היה פועל לרעת הצד שנמנע מהגשתו
533	פרק י': המועד הקובע לתחילת מירוץ תקופת ההתיישנות בתביעת תגמולי ביטוח הוא מועד קרות התאונה
535	פרק י"א: האם זכאי מבוטח בתביעת שיבוב לתשלומי נזקי רכוש כאשר חלה על תביעתו התיישנות
537	פרק י"ב: זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של הגשת התביעה לאחר תום תקופת ההתיישנות
539	פרק י"ג: זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נזק במיזם בניה עקב תכנון לקוי
541	פרק י"ד: תביעת המנוח התיישנה בעת שהוגשה - הערעור התקבל
545	פרק ט"ו: סייג להתיישנות - סעיף 70 לחוק
545	1. כללי.....
545	2. יישומו של החריג של סעיף 70 לחוק.....

3. עיקרון הפרשנות התכליתית מורה, כי יש לפרש הגבלות על כיסוי ביטוחי בפוליסת ביטוח באורח מצמצם - ככלל, יש להעדיף פרשנות שתקיים את הכיסוי הביטוחי על פני זו השוללת אותו - הערעורים התקבלו.....552
4. איחור של ארבעה ימים - דחיית בקשה לסילוק על-הסף555
5. תחילת מרוץ ההתיישנות מיום קבלת הודעת המבטחת.....556